

درس اول - یکتا

الحمد لله رب العالمین

ستایش مخصوص خداوندی است که پروردگار جهانیان است - سوره حمد آیه اول
یکی از اصول دینی ما مسلمانان توحید است ، یعنی خداوند یکتاست و جز او خدایی نیست
خداوند یکتاست یعنی مثل و مانندی ندارد

ستایش خداوند یکتا :

اصل توحید آن قدر مهم است که در قرآن کریم سوره ای به نام توحید وجود دارد که در نمازهایمان هر روز آن را
قرائت می کنیم

بسم الله الرحمن الرحیم

قل هو الله احد بگو خدا یکتاست

الله الصمد خداوند بی نیاز است

لم یلد و لم یولد فرزندی ندارد و فرزند کسی نیست

ولم یکن له کفوا احد و همتا و همانندی مانند او نیست

سوره توحید به یکتایی ، یگانگی و بی مانندی خداوند بزرگ اشاره دارد

درس دوم - بهترین راهنمایان

خیلی ها ما را در زندگی راهنمایی می کنند و به ما کمک می رسانند اما راهنمایان اصلی و حقیقی ما کسانی هستند که خدای مهربان آن ها را انتخاب کرده است . پیامبران و امامان بهترین راهنمایان ما هستند . آن ها با دلسوزی و مهربانی مراقب همه بودند و به بهترین شیوه انسان ها را هدایت می کردند

پیامبران :

پیامبر کسی است که از سوی خدا انتخاب شده است . او پیام خدا را برای مردم می آورد و آن ها را پرستش دعوت می کند

انتخاب پیامبران

پیامبران از بین خود مردم و توسط خداوند بزرگ انتخاب می شدند

نحوه ی زندگی پیامبران

زندگی آنان مثل همه مردم بود . کار می کردند چوپانی ، کشاورزی و کارهای دیگر و برای خانواده شان زحمت می کشیدند

کتاب های آسمانی پیامبران

برخی از پیامبران وظیفه داشتند دستورات خداوند را در کتابی گردآوری نمایند به عنوان مثال :

حضرت محمد : قرآن کریم

حضرت موسی : کتاب تورات

حضرت عیسی : کتاب انجیل

معجزه ی پیامبران :

گاهی پیامبران برای این که ثابت کنند پیامبر هستند از معجزه استفاده می کنند

معجزه یعنی کارهایی می کردند که مردم عادی نمی توانستند انجام دهند

این معجزات دلایل خوبی بودند که نشان می دادند پیامبران از سوی خدا فرستاده شده اند

اولین و آخرین پیامبر

اولین پیامبر خدا ، حضرت آدم و آخرین حضرت محمد است

پیامبران اولوالعزم :

پیامبران اولوالعزم بزرگ ترین پیامبران خدا هستند که خداوند به آن ها کتاب عطا کرده و دعوت آن ها همگانی بوده است و شامل پنج نفر هستند که عبارت است از حضرت نوح ، حضرت ابراهیم ، حضرت موسی ، حضرت عیسی ، حضرت محمد

آیات مهم درباره پیامبران (اصل نبوت)

لقد من الله على المومنين اذ بعث فيهم رسولا من انفسهم

خداوند بر مومنان منت گذاشت (و نعمت بزرگی به ایشان بخشید) هنگامی که برای آن ها پیامبری از میان خودشان فرستاد

سوره آل عمران آیه ۱۶۴

لقد ارسلنا رسلنا بالبينات و انزلنا معهم الكتاب

ما رسولان خود را با دلایل روشن فرستادیم و با آن ها کتاب آسمانی نازل کردیم . (سوره حدید آیه ۲۵)

و لقد بعثنا في كل امه رسولا ان اعبدوا الله

ما برای هر امتی پیامبری فرستادیم که می گفت : خدای یکتا برا بپرستید . (سوره نحل آیه ۳۶)

درس سوم - سرور آزادگان

داستان حضرت قاسم در کربلا

قاسم فرزند امام حسن و برادرزاده ی امام حسین است که در کربلا تنها ۱۴ سال داشت . قاسم با شجاعت وارد میدان نبرد شد . چیزی نگذشت که یزیدیان او را به شهادت رساندند

امام حسین بر سر بالین او حاضر شدند و فرمودند :

به خدا قسم برای عمویت سخت است که تو او را صدا بزنی و او نتواند جواب دهد

قیام امام حسین

بعد از پیامبر معاویه به جنگ با امام علی که جانشین پیامبر بود برخاست . بعد از امام علی ، فرزندش امام حسن نیز با نقشه معاویه به شهادت رسید

در سال ۶۰ هجری قمری معاویه از دنیا رفت و فرزندش ، یزید که اهل کارهای زشت و ناپسند بود و به نماز اهمیت نمی داد و احکام دینی را رعایت نمی کرد به حکومت رسید . او آشکارا دین اسلام و حضرت محمد را مسخره می کرد . یزد می خواست دین اسلام را ریشه کن کند و آن را نابود سازد .

امام حسین درباره به حکومت رسیدن یزید فرمودند :

وای بر اسلام که به حاکمی چون یزید گرفتار شده است

امام حسین (ع) در برابر یزد قیام کرد و با فرزندان و خانواده اش از مدینه خارج شد . ایشان درباره هدف خود از قیام در برابر یزید فرمودند

همانا من برای اصلاح امت جدم قیام کرده ام من میخواهم امر به معروف و نهی از منکر کنم

پیامبر اکرم درباره امام حسین می فرمایند :

امام حسین چراغ هدایت و کشتی نجات است

درس چهارم - باغ سری

در رابطه با امر به معروف و نهی از منکر خداوند در قرآن می فرماید

و لتكن منكن يمدعون الى الخير و يامرون بالمعروف و ينهون عن المنكر و اولئك هم المفلحون

باید از میان شما جمعی باشند که دیگران را به نیکی دعوت کنند و آن ها را به کارهای خوب فرا بخوانند و از زشتی ها بازدارند ، آن ها همان رستگاران هستند . (سوره آل عمران آیه ۱۰۴)

در دین اسلام تشویق به کارهای خوب و تذکر در مورد کارهای بد ، امر به معروف و نهی از منکر نامیده می شود

شرایط امر به معروف و نهی از منکر

استاد حسن زاده آملی می فرمایند : اگر امر به معروف هم می خواهی بکنی خیلی آهسته ، مثل آینه باش ، آینه داد نمی زند یقه ات بد است . هیچ کس خبردار نیست جز تو و آینه یعنی باید در خلوت طوری که آبروی شخص نرود و با ادب بیان شود

درس پنجم - شتربان با ایمان

در داستان شتر بان با ایمان، صفوان که یکی از یاران امام هفتم - امام موسی کاظم است - است در عصر هارون زندگی می کرد . آن سال هارون می خواست با درباریانش به سفر حجم برود او می خواست با سفر حج فریب کارانه خود را فردی دیندار ، نشان دهد . به همین خاطر درخواست کرایه ی شترهای فراوانی از صفوان کرد .

امام موسی کاظم در دیدار با صفوان فرمودند :

هر کس زنده ماندن ستمگران را دوست بدارد از آنان است و در آتش دوزخ جای خواهد داشت

تولی و تبری

یکی از وظایف دینی ما مسلمانان تولی و تبری است

تولی یعنی ما باید مومنان را که دوستان خدا هستند دوست بداریم

تبری به این معناست که ما باید کافران ستمکار را که دشمنان خدا هستند دشمن بداریم و از آن بیزارى بجوییم

آیه هایی در مورد تولی و تبری

خداوند در قرآن می فرماید

محمد رسول الله و الذین معه اشداء علی الکفار رحماء بینهم

محمد رسول خدا و یارانش در برابر دشمنان کافر ، سرسخت و استوار و با یکدیگر مهربان و نیک رفتارند (سوره فتح آیه ۲۹)

حضرت ابراهیم وقتی فهمید سرپرست او بت پرست است و حاضر نیست از کار خود دست بردارد از او بیزاری جست
فلما تبین له انه عدو لله تبرأ منه

هنگامی که ابراهیم فهمید سرپرستش دشمن خداست از او بیزاری جیست (سوره توبه آیه ۱۱۴)

نمونه ای از تبری در جامعه امروزی

در کشور ما بعد از انقلاب اسلامی روز سیزده آبان روز ملی مبارزه با استکبار نام گرفته است . در این روز همه مردم به ویژه دانش آموزان و دانشجویان ، یک دل و یک صدا با شعارهایی مانند مرگ بر آمریکا و مرگ بر اسرائیل بیزاری خود را از دولت های زور گو و ستمگر اعلام می کنند

علت نام گذاری روز سیزدهم آبان به نام روز دانش آموز

در این روز حکومت پهلوی ، جمعی از دانش آموزان تهرانی را در صبح روز ۱۳ آبان ماه ۱۳۵۷ که در محوطه دانشگاه تهران به نشانه ی اعتراض جمع شده بودند به گلوله بست . در این اعتراض که با یاری اقشار دیگری از مردم نیز همراه بود . تعداد زیادی از دانش آموزان شهید و مجروح شدند به منظور گرامی داشت این روز ۱۳ آبان ماه در تقویم کشور عزیزمان به عنوان روز دانش آموز نام گذاری شده است

نمونه ای تبری در مراسم اسلامی

در مراسم حج مسلمان باید با پرتاب سنگ از شیطان اعلام براءت و بیزاری کنند

مهم ترین فایده تبری

تبری و اعلام بیزاری موجب اتحاد و یک رنگی مسلمانان در جامعه می شود و آن ها را در برابر دشمنان مقاوم تر می سازد

درس ششم - سیمای خوبان

معرفی اهل بیت در قرآن کریم

قرآن کتاب هدایت و راهنمایی مردم است و بهترین راه هدایت معرفی الگوهای برتر و نسل های نمونه است

انما یرد الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا

همانا خدا اراده کرده است که همه پلیدی ها و ناپاکی ها را از شما اهل بیت دور سازد و شما را پاک و مطهر گرداند

(سوره احزاب - آیه ۳۳)

این آیه در قرآن کریم به آیه تطهیر معروف است

اصل امامت :

امامت یکی دیگر از اصول دینی ما مسلمانان است . ما معتقدیم که خداوند چانشینان پس از حضرت محمد را نیز تعیین و از طریق پیامبر به مردم معرفی نموده است . ایشان دوازده نفر هستند و با عنوان امام شناخته می شوند

تعریف امام:

امام کسی است که به فرمان الهی و با آگاهی کامل از آموزه های دین بعد از پیامبر رهبری جامعه اسلامی را برعهده می گیرد . همه مسلمانان ایشان را به عنوان امام و رهبر خود پذیرفته اند و از دستور ایشان اطاعت می کنند

برخی از ویژگی های امامان معصوم : سیمای خوبان

- اهل بیت پیامبر (امامان) پاک ترین انسان ها هستند
- در برخورد با مردم بسیار مهربان و خوش اخلاقند
- خطای دیگران را به راحتی می بخشند و آنان را سرزنش نمی کردند
- کسی را با القاب زشت و ناپسند صدا نمی زدند
- اگر کسی نزد آنان به غیبت کسی زبان بگشاید جلوی او را می گرفتند به بهای شوخی کسی را مسخره نمی کردند
- از هرگونه خطا و اشتباه به دور بودند

پیامبر اسلام بارها جانشینان و پیشوایان بعد از خود را به مردم معرفی کرده است. در حدیثی از ایشان می خوانیم جانشین بعد از من علی و بعد از دو نوه ام، حسن و حسین سپس نه نفر از فرزندان حسین به ترتیب وصی و جانشین ایشان هستند. آخرین آن ها مهدی است که از دید مردم غایب می شود

وظیفه مسلمانان: پیروی کردن از اهل بیت پیامبر

امام علی (ع) می فرماید: من احبنا فلیعمل بعملنا هرکس ما را دوست دارد پس شبیه ما عمل می کند (اصول کافی - جلد ۶ ص ۳۸۹)

درس هفتم - دست در دست دوست

داستان دیدار علامه حلی و امام زمان

همانطور که در درس خواندید علامه حلی در راه سفر به کربلا موفق به دیدار با امام زمان می شود علامه می گوید در راه سفر مردی شگفت، خوش سیما و دست داشتی با من همراه می شود او مرا به نام صدا می زند و می پرسد: در این شب جمعه به کجا می روی ای شیخ حسن حلی؟ سخنانی کوتاه بین من و او رد و بدل می شود. سوالات من ا یک به یک و به آسانی پاسخ می دهد. ناگهان به خود می آیم و با خود می گویم. شاید انی شخص که در کنارم می آید و چنین آگاه و مطلع است مولای عزیزم امام زمان باشد.

از او می پرسم آیا من می توانم صاحب الزمان را ببینم یا نه؟

ایشان این جمله به یاد ماندنی را به زبان می آورد که

چگونه صاحب الزمان را نمی تواند دید و حال این که دست او در دست توست؟

1- اگر جایی آب نداشتیم برای نماز خواندن به جای وثّو آن را انجام می دهیم. (16- 5 - 17 - 12) تیمم

2- شهر امام رضا (علیه السلام) است. (1 - 11 - 14 - 7) مشهد

3- با گرفتن آن، نماز آیات واجب می شود. (9 - 13 - 8) ماه

4- تعداد امامان بعد از امام حسین (علیه السلام). (2 - 4) نه

5- حیوانی که با نام ذوالجناح می شناسیم. (6 - 15 - 3) اسب

درس هشتم - دوران غیبت

نحوه برخورد خلفای عباسی با امامان معصوم

بنی عباس سلسله ای بودند که پس از خلفای اموی به قدرت رسیدند و رهبری جهان اسلام را در اختیار داشتند. جاسوسی، تعقیب، دستگیری، زندان، آزار و اذیت و به شهادت رساندن این عادت و روش همیشگی خلفای عباسی بود به ویژه از زمان امام کاظم به بعد با شدت بیشتری این روش دنبال می شد.

تولد و دوران کودکی امام عصر

خلفای عباسی قبل از تولد امام مهدی می خواستند از ولادت ایشان جلوگیری کنند ولی به لطف خدا نتوانستند در دوران کودکی نیز نتوانستند به ایشان دسترسی پیدا کنند.

امامت حضرت مهدی

بعد از شهادت امام حسن عسکری امامان مهدی و پیشوای مردم شد و خلیفه که از این اتفاق بسیار ناراحت شده بود تمام نیروهای خویش را به کار گرفت تا هرچه سریع تر امام مهدی را دستگیر کنند.

غیبت کوتاه یا غیبت صغری

خلیفه عباسی به تمام جاسوسان و ماموران دستور داده بود تا هر جا امام مهدی را دیدند دستگیر کنند امام مهدی به فرمان خداوند از دید مردم پنهان شد. از این زمان دوران غیبت ایشان شروع شد. این غیبت کوتاه مدت یا غیبت صغری نامیده می شود که ۶۹ سال طول کشید.

جانشینان امام مهدی در دوران غیبت صغری

در این دوران امام برای ارتباط با مردم، ۴ نفر را انتخاب کردند تا در طول این ۶۹ سال یکی پس از دیگری به نوبت جانشین امام مهدی شدند. آن ها انسان هایی بسیار دانا، با ایمان و مورد اعتماد بودند و وظایف بسیار مهمی داشتند.

وظایف ۴ جانشین خاص امام مهدی

آن ها با گروه های مختلف مردم ارتباط برقرار می گردند . مشکلات فردی ، اجتماعی و نیز پرسش های مردم درباره احکام و معارف دینی را به امام مهدی می رسانند و در مقابل جواب و توصیه های امام را به مردم انتقال می دادند

غیبت کبری

امام زمان پس از غیبت صغری ، فردی خاصی را به عنوان جانشین معرفی نکردند از آن زمان به بعد دوران غیبت بلندمدت امام یعنی غیبت کبری فرا رسید که تا همین امروز ادامه دارد

مراجع تقلید دینی و ولی فقیه

در غیبت کبری امام مهدی فرد یا افراد خاصی را به عنوان جانشین خود معرفی نکردند و به مردم سفارش کردند که در این دوران به عالمان و فقیهان پرهیزگاری مراجعه کنند که با احکام و معارف دینی آشنایی کامل دارند . در حال حاضر این عالمان پرهیزگار ، مراجع تقلید دینی هستند .

رهبری جامعه اسلامی بر عهده یکی از این مراجع تقلید است که به عنوان ولی فقیه شناخته می شود

ولی فقیه با آگاهی کامل از دستورهای دینی و اوضاع سیاسی و اجتماعی به اداره ی جامعه می پردازد

امام خمینی

در روزگار ما یکی از جانشینان امام مهدی ، امام خمینی بود . مردم ایران چون او را جانشین امام زمان می دانستند از او پیروی می کردند .

جمله مهم امام خمینی در مورد ولایت فقیه

پشتیان ولایت فقیه باشید تا به مملکت شما آسیبی نرسد

درس نهم - جهان دیگر

مراحل زندگی انسان در دنیا

اولین مرحله ی زندگی انسان ، مرحله نه ماهه ای است که در شکم مادر به سر می برد . وقتی رشد ما کامل شد به دنیا می آییم و مرحله کودکی را آغاز می کنیم و...

زندگی برتر

مرگ پایان زندگی نیست و پس از مرگ به جهان جدیدی پا می گذاریم که خیلی بزرگ تر و شگفت انگیزتر از این جهان است . زندگی اصلی ما در آن جهان خواهد بود

فرق زندگی در دنیا و آخرت

زندگی دنیا محدود است و روزی به پایان می رسد اما زندگی در جهان آخرت دائمی و همیشگی است

آیات مهم درباره آخرت (اصل معاد)

قال من يحيى العظام و هي زميم قل يحييها الذى انشاها اول مره

او گفت : چه کسی استخوان های پوسیده را زنده می کند ؟ بگو همان کسی که آن ها را در آغاز آفریننده است

(سوره يس - آیات ۷۸ و ۷۹)

والاخره خیر و ابقى

و زندگی آخرت بهتر و پایدارتر است (سوره اعلی - آیه ۱۷)

و انتم اشد خلفا ام السماء بناها

آیا آفرینش دوباره شما (در قیامت) دشوارتر است یا آفریدن آسمان که خدا آن را ایجاد کرده است

(سوره نازعات - آیه ۴۷)

اليوم تجزى كل نفس بما كسبت لا ظلم اليوم ان الله سريع الحساب

امروز هر کس در برابر کاری که انجام داده است ، پاداش داده می شود امروز هیچ ظلمی نیست خداوند سریع به

حساب همگان می رسد
سوره غافر - آیه ۱۷

اصل معاد :

یکی دیگر از اصول دینی ما مسلمانان اعتقاد به جهان آخرت و معاد است . ما معتقدیم که زندگی انسان با مرگ

پایان نمی پذیرد و بعد از مرگ به جهان جدیدی پا می گذاریم . در آن جهان به حساب رفتارها در این دنیا

رسیدگی می شود

من معتقدم

حضرت عبدالعظیم حسنی، مردی دانشمند و باایمان و از نوادگان امام حسن مجتبیٰ (علیه السلام) بوده است. ایرانی‌ها به او شاه عبدالعظیم می‌گویند و مرقد او در شهرری^۲ زیارتگاه مؤمنان است. عبدالعظیم از شاگردان و یاران حضرت امام جواد و حضرت امام هادی (علیهم السلام) بوده است و ماجرای گفت‌وگوی وی با امام هادی (علیه السلام) درباره‌ی اعتقادات دینی شنیدنی است.

این ماجرا را از زبان خود او بشنویم.

روزی خدمت حضرت امام هادی (علیه السلام) رسیدم و عرض کردم:

– ای فرزند رسول خدا، من می‌خواهم اعتقادات دینی خود را در برابر شما به زبان بیاورم تا ببینم آیا پسندیده است و یا باید آن را اصلاح کنم.
امام اجازه دادند که من اعتقاداتم را یکی یکی بگویم.
گفتم:

– من اعتقاد دارم که خدای بزرگ، یکی است و

مثل و مانندی ندارد. او پروردگار و صاحب همه‌ی

موجودات است. معتقدم که حضرت محمد

(صلی الله علیه و آله) بنده و فرستاده‌ی خدا و

آخرین پیامبر اوست و دین آن حضرت، یعنی

اسلام، آخرین دین است.

۱- آرامگاه، قبر

۲- ری: شهری تاریخی در جنوب تهران کنونی

من اعتقاد دارم امیرمؤمنان علی (علیه السلام) جانشین پیامبر خدا و ولی مسلمانان است و بعد از ایشان، حضرت امام حسن (علیه السلام) و پس از ایشان، حضرت امام حسین (علیه السلام) و فرزندان او، امامان و راهنمایان مردم هستند؛ سپس نام فرزندان امام حسین (علیه السلام) یعنی امام سجّاد، امام باقر، امام صادق، امام کاظم، امام رضا (علیهم السلام) را یکی یکی بردم و گفتم: - و پس از امام رضا (علیه السلام) پدر گرامی شما امام محمد تقی (علیه السلام) امام و سرور ما مسلمانان هستند و بعد از این بزرگواران، شما پیشوای ما هستید.

در این هنگام امام هادی (علیه السلام) به من فرمود:

- و بعد از من، حسن، پسر من است و پس از او، مهدی است؛

امامی که با قیام خود زمین را پر از عدل و داد خواهد کرد.

من نیز گفتم:

- من به امامت حضرت امام حسن عسکری (علیه السلام) و فرزند آن حضرت نیز ایمان دارم

و می گویم دوستی این بزرگواران، دوستی با خداست و نافرمانی آنها دشمنی با اوست.

و ادامه دادم:

- من اعتقاد دارم که روز قیامت همه‌ی ما دوباره زنده می شویم و به زندگی جاوید خود ادامه می دهیم و

می گویم که واجبات دینی بعد از ولایت^۱، نماز است و زکات و روزه و حج و جهاد و امر به معروف و نهی از منکر.

آن گاه حضرت هادی (علیه السلام) به من فرمود:

- به خدا سوگند، دین خدا این است. بر همین اعتقاد ثابت بمان.